

VOLKSTUINVERENIGING LUSTHOF

verzoek om toewijzing tot POST65 erfgoed

Foto: Schermafbeelding via Google Earth

*Luchtopname van Volkstuinvereniging Lusthof
Gelegen aan de Noordrand van Rotterdam-Schiebroek
en als onderdeel van het Schiebroekse Park*

Als bestuurslid communicatie van Volkstuinvereniging Lusthof herinner ik mij nog goed het moment dat ik voor het eerst oog in oog kwam te staan met dit prachtig gelegen volkstuincomplex aan de Hazelaarweg 39. Mijn vrouw is gek van tuinieren en een vriendin van haar, die een tuin onderhield op VTV Lusthof, had haar gewezen op de rustige geïsoleerde ligging. Al meerdere keren had mijn vrouw getracht om mij warm te laten lopen voor een volkstuin. En hoewel ik er zelf niet echt behoefte aan had, liet ik mij op een zeker moment toch overhalen om een kijkje te nemen. Mijn vrouw was in feite al verkocht. Zij vindt het heerlijk om met haar handen in de aarde te wroeten. Het geeft haar een enorme ontspanning. Ach, waarom zou ik haar eigenlijk dat plezier niet gunnen. Maar ik stelde wel een eis. Het moest een tuin aan het water zijn. Op een gegeven moment kwam er zo'n tuin beschikbaar. Er moest wel het een en ander aan gebeuren, maar dat hoort er nu eenmaal bij. Je maakt er iets van naar eigen smaak. Wat je zelf leuk vindt. En dus gingen we aan de slag. Ik zorgde voor het grondplan en bouwde er een leuk huisje, omdat het huisje wat er stond echt aan vervanging toe was.

Dat alles is nu ruim 24 jaar geleden en al sinds jaar en dag is de tuin ons toevluchtsoord. Het is heerlijk om buiten te zijn. Even weg van de drukte van je baan of andere noodzakelijke bezigheden. We zijn in die lange periode ook één geworden met het complex en omdat ik graag in de geschiedenis duik en ook actief ben als communicatie lid van de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud ben ik mij meer en meer gaan verdiepen in hoe dit prachtige complex tot stand kwam. Oude kranten artikelen en ook verhalen in oude Lusthofbode's leerden mij al snel dat VTV Lusthof een bijzondere tuinvereniging is. Een vereniging met een geschiedenis, die een aanvang nam in 1955. Dus dit jaar 70 jaar geleden.

Het is niet zo dat toen op dit huidige stukje grond werd gestart. Nee daar ging eerst nog het een en ander aan vooraf. Pas in 1962 kwam deze locatie in beeld dankzij het Groenplan van Wethouder Roelof Langerak. Een erfenis dus die onze vereniging dankt aan een wethouder. Maar dat maakt dat dit complex in aanmerking zou kunnen komen om te worden benoemd tot Rotterdams Erfgoed.

Wel met behulp van de nu volgende rapportage dien ik daartoe graag een verzoek in.

Sijmen Aleman.
Bestuurslid Communicatie

VTV Lusthof.
communicatie@vtvlusthof.nl • M. 0622 440556

COLOFON

Bronnen:

Samengesteld aan de hand van Delpher oude krantenarchieven en oude uitgaven van het Verenigingsorgaan van VTV Lusthof.

Fotoverantwoording:

Archief voor Beeld en Geluid van de Gemeente Rotterdam en het verenigingsarchief van VTV Lusthof, Gro-up “Natuurlijk Samen” en Sijmen Aleman

Samenstelling en tekst:

Sijmen Aleman • Bestuurslid Communicatie • VTV Lusthof

Inhoudsopgave

Over erfgoed en het nut van een agenda	5
Waard om te bewaren	5
Het erfgoed van morgen	5
Niet alleen gebouwd erfgoed	5
Een aangelegd tuincomplex	5
Een groenplan voor de stad	9
De eerste hobbytuinders	9
Een heuse tuinvereniging	9
Van Locatie naar locatie	9
Een miljoenenplan voor groen	10
Eindelijk vaste grond	10
De verhuizing	10
Van man naar man-vrouw	11
70 jaar verder	12
Jubileum	12
Educatief karakter	13
Tuinenstop	13
Kijken of deelnemen	14
Post 65 Erfgoed en VTV Lusthof	15
Immaterieel erfgoed	16
Een volkstuincomplex als erfgoed	16
Een laan vol Metasequoia's	17
Gebiedsvisie Schiebroek 2030: tuinstad van de 21e eeuw	19
Samenwerking met de wijk	19
Impressies van tuinen en huisjes...	20 - 21
VTV Lusthof in Optima Forma	22 - 23

Over erfgoed en het nut van een agenda

Gebouwd of aangelegd erfgoed is alles bepalend voor het unieke karakter van de stad. Het vertelt de geschiedenis van een stad. Alle ruimtelijke, economische, sociale en culturele ontwikkelingen door de eeuwen hebben de stad tot aan de dag van vandaag gevormd. In zijn huidige situatie zien we dus het verleden van de stad maar tegelijkertijd ook de weg die er is te gaan. Want, de toekomst van de stad ligt in het heden.

Waard om te bewaren

Voor Rotterdam geldt het gebouwde en aangelegde erfgoed als het fundament waarop het verhaal van de stad is gebaseerd. Kijken we daarbij naar de monumenten dan is dat de kern die vooral het verleden benadrukt. Overwegend erfgoed van historische waarde. Om echter in te zien wat van waarde is voor de toekomst, moeten we teruggaan naar het ontstaan van gebouwd of aangelegd erfgoed. Het is dan ook goed om te zien dat de gemeente Rotterdam een Erfgoedagenda heeft opgesteld en dat die ervoor moet zorgen dat verschillende perioden, die de geschiedenis van de stad vertellen, zichtbaar en bewaard blijven voor toekomstige generaties.

Het erfgoed van morgen

In zijn voorwoord van de Rotterdamse Erfgoedagenda spreekt de verantwoordelijke Wethouder Said Kasmi zich uit over de grote maatschappelijke uitdagingen waar de stad voor staat: het woningtekort, de klimaatverandering en energie transitie. Hij benadrukt daarbij dat de moderne stad van nu vraagt om innovatieve oplossingen, waarbij ook verduurzaming een rol speelt en erfgoed op bijzondere wijze een bijdrage kan leveren voor de stad van morgen.

Niet alleen gebouwd erfgoed

Dat daarbij ook juist de wederopbouw in beeld wordt gebracht, laat zien dat de stad vooruitdenkt en kiest voor een goede groei. Een groei die, zoals omschreven in de erfgoedagenda, bijdraagt aan het welzijn van de inwoners, aan een duurzame samenleving en een economische vooruitgang. Groei die

het Rotterdamse erfgoed en de identiteit daarvan ondersteunt en versterkt en waarbij de Rotterdammers worden betrokken.

Veel wordt in de Rotterdamse Erfgoedagenda gesproken over gebouwd erfgoed maar in mindere mate over aangelegd erfgoed, terwijl ook juist en dat opzicht er nog veel te winnen valt.

Een aangelegd tuincomplex

Dat brengt mij op het onderwerp dat de titel op het omslag al heeft verraden, namelijk het complex van Volkstuinvereniging Lusthof aan de Hazelaarweg 39 te Rotterdam Schiebroek.

Aangelegd in het begin van de jaren '60 van de vorige eeuw kan deze in zijn oorspronkelijkheid behouden groene oase worden beschouwd als POST65 erfgoed, dat onderdeel heeft uitgemaakt van de wederopbouwperiode. Waarom?

Wel dat verklaar ik graag nader, want... hoe is het eigenlijk tot de inrichting van dit prachtige groengebied aan de Noordrand van de stad gekomen? Dat is best een lang verhaal, maar zeker de moeite waard en dat licht ik u graag toe.

Een groenplan voor de stad

Ondanks dat er in Rotterdam aan het begin van de weder-opbouw veel oog was voor groen bleek er eind jaren 50 een groot tekort te zijn ontstaan aan groen in de zin van recreatieve mogelijkheden. Jarenlang klonken er waarschuwend stemmen die zeiden: *“Rotterdam zal niet zijn om in te wonen, als de kinderen niet kunnen spelen, als de opgroeiende jeugd geen plaats heeft om aan sport te doen en als ouderen niet kunnen rusten van het werk.”*

In november van 1959 komt hierin een kentering wanneer verscheidene volkstuincomplexen moeten verdwijnen om plaats te maken voor stadsuitbreiding. Tegelijkertijd zien Burgemeesteren wethouders echter wel degelijk in dat er een grote behoefte is aan vervanging en gestreefd wordt naar nieuwe complexen. En die komen er dan ook. In de polder Pendrecht, langs het spoor van Rotterdam naar Gouda en van Rotterdam naar Dordt. Maar ook op andere plaatsen, zoals Pernis, Hoogvliet en op de Zalmplaat. Tevens wordt ernaar gestreefd het definitieve recreatieterrein ten noorden van Schiebroek tot uitvoering te brengen.

De eerste hobbytuinders

Het is juist in die omgeving, nabij de Wilgenplas, dat sinds 3 februari 1955 een behoorlijke club van hobbytuinders onder de naam Volkstuinvereniging Lusthof actief is. Het ontstaan van deze vereniging was te danken aan een initiatief van enkele bewoners uit de Aronskelkstraat in Schiebroek, die langs de toenmalige Lindesingel een stukje grond van de Gemeente huurden om er te kunnen tuinieren.

Door de uitbreiding echter van Tuinstad Schiebroek, moesten de daar opgebouwde activiteiten na verloop van tijd door hen worden beëindigd.

Een heuse tuinvereniging

Opnieuw werd door deze enthousiaste hobbytuinders getracht een stuk grond te verkrijgen. Toen dat niet lukte kregen zij van de afdeling Rentegevende Eigendommen van de Gemeente Rotterdam het advies een Volkstuinvereniging op te richten. Daarvoor was het wel noodzakelijk een lijst van 300 namen te overhandigen aan de toen al bestaande Rotterdamse Bond van Volkstuinverenigingen (RBvV). Wat te doen? Besloten werd een advertentie te plaatsen in de plaatselijke weekkrant, die tot verrassing het vereiste aantal aspirant leden bij elkaar bracht. Daarmee was de basis voor VTV Lusthof gelegd.

Van locatie naar locatie

De eerste jaren werd er met 84 deelnemers getuinierd op ca. 1,5 ha. toegewezen grond langs de Ringdijk ter hoogte van de huidige afslag naar de Melanchtonweg. Daar moesten de pioniers van deze vereniging in 1958 echter weer opnieuw “verkassen” in verband met woningbouw. In plaats daarvan werd hen een stuk grond toegewezen achter de Wilgenplas in de nabijheid van het vliegveld. Het groeit uit tot een complex met 162 tuinen.

U ziet hier in de Aronskelkstraat in Schiebroek de heren van het eerste uur

*v.l.n.r.: Vennink (†), van Dongen (†), v.d. Koore (†)
Het is een (geknipte) opname uit een film, die werd opgenomen toen de heren in 1995 samen terugblikten op de locaties waar het begon.*

Echter niet voor lang, want de uitbreidingsplannen van het vliegveld maakten dat ook hier het tuinieren moest worden gestaakt. Een beslissing die samenvalt met het nieuw te ontwikkelen recreatiegebied aan de Noordrand boven Schiebroek.

Een miljoenenplan voor groen.

In de zomer van 1960, om precies te zijn op donderdagmiddag 16 juni, legt de gemeenteraad van Rotterdam onder Roelofs voorganger, wethouder Van der Vlerk (PvdA), een 8,5 miljoen-guldenplan op tafel voor recreatie. Vooral de Zuiderparkgordel en Schiebroek zullen ervan profiteren met openbaar groen, sportvelden, volkstuinten, schooltuinen en wat trapveldjes. Een ‘goed bruikbaar algemeen plan’ voor de eerste acht of tien jaar dat in oktober van dat jaar wordt gepresenteerd. Het besluit valt samen met de overdracht van “Recreatie en Sport” aan Van der Vlerk’s partijgenoot wethouder Roelof Langerak. Een erfenis van betekenis. Iets waar hij mee voor de “raad” kan komen, zoals de schrijvende pers in die dagen opmerkt.

Portret Weth. Roelof Langerak, lid van de gemeente- raad en wethouder van Rotterdam van 1945 tot 1970. Voorzitter van de afd. Rotterdam PvdA. (Foto: Gemeente Archief Rotterdam)

Voor Schiebroek betekent het plan de toevoeging van een bijzondere groengordel om het woongebied met een wijkpark aan de Lindesingel. Behalve boomgroepen en heesters komen hier speelplaatsen en weiden voor kinderen, waterpartijen met laag over het water gebouwde bruggen en aansluitend ook sportvelden, schooltuinen en volkstuinten.

Eindelijk vaste grond

Ook voor VTV Lusthof is hierin een groot terrein gereserveerd. Een kaal stuk land in de polder

met als uitdaging om er dit keer een echte Lusthof van te maken. Voor de leden breekt een spannende tijd aan. Een tijd waarin met vele overheids- en particuliere instanties wordt vergaderd en overlegd om het terrein uiteindelijk “bouw klaar” in gebruik te kunnen nemen.

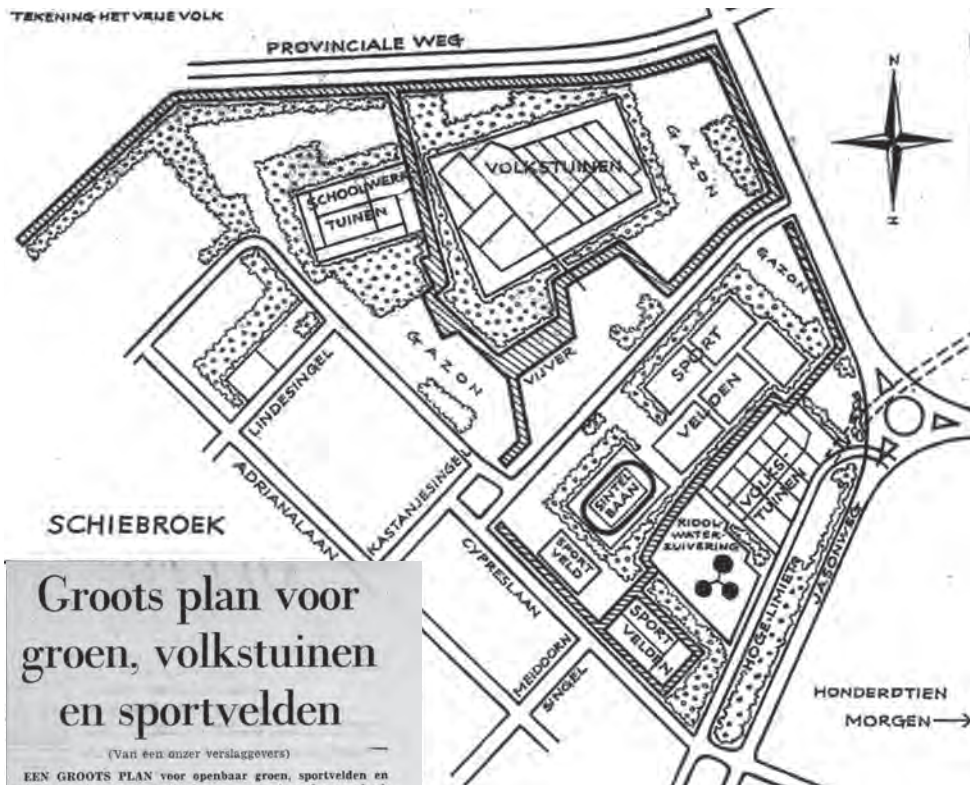
Het bestuur is best wel ingenomen met de nieuwe grond. Het is in elk geval een betere locatie dan bij het vliegveld. Daar waren hen destijds allerlei zaken verboden, zoals metalen afrasteringen, het gebruik van fietsen, brommers en andere metalen voorwerpen, omdat dit storingen zou kunnen veroorzaken voor het vliegverkeer. Ons klinkt dat nu in de oren als een soort van 5G ‘avant la lettre’. Maar enfin, op de nieuwe locatie was men van die beperkingen verlost. Hier kon men naar hartenlust van start en men sprak daarbij de wens uit om de jonge VTV Lusthof naar de top van het Rotterdams Volkstuinwezen te sturen.

De verhuizing

Voordat echter de eerste spade in de grond kon worden gezet, stond er heel wat te gebeuren. Gelukkig werd van gemeente wege een belangrijk aandeel geleverd om het complex zo goed mogelijk in te richten en op te leveren. Toch bleef het voor de Lusthof tuinleden van die tijd een hele verhuizing met tal van hindernissen die genomen moesten worden.

Terwijl zij bijvoorbeeld bezig waren allerlei beplanting over te brengen, was een aannemer eveneens actief op het terrein met de bouwvoorbereidingen van de huisjes, zoals het bekisten en storten van de fundaties. Het transport daarvoor ging dwars over de tuinen en zolang men nog niet exact wist hoe een en ander zou worden ingedeeld, werd er dan ook gewaarschuwd om nog voorzichtig te zijn met aanleggen van beplanting.

Op 26 oktober 1962 heeft dan tenslotte de officiële overdracht plaats. Het aantal tuinen

Impressie van de recreatieve groeninvulling t.o.v. de Tuinstad Schiebroek
gepubliceerd op 25 nov. 1960 door Het Vrije Volk. Bovenin het complex van VTV Lusthof.

Kaarten van Schiebroek omstreeks 1962 en 1968
Op deze kaarten is goed te zien hoe met de inzet van het Roelof Langerak Groenplan de Tuinstad Schiebroek werd vergroend door toevoeging van allerlei mogelijkheden voor sport en recreatie.

bedraagt 145, maar in de toekomst is nog een uitbreiding te verwachten. Zo werd er gestart met 90 bestaande leden en 24 nieuwe leden. In korte tijd was echter alles verhuurd, waarbij er zelfs nog sprake was van een wachtlijst.

Van man naar man-vrouw

De huidige situatie in ogeschouw genomen is het opmerkelijk dat in de 60-tiger jaren van de vorige eeuw het tuinieren op VTV Lusthof in hoofdzaak een mannenaangelegenheid was. Van vrouwen op het complex was geen sprake en ook bij de ledenvergaderingen schitterden de echtgenoten door afwezigheid. Op een zeker moment wordt echter gezegd dat... "enkele tuinleden zelfs hun echtgenoten hadden meegenomen."

Niet dat dit van enige invloed was op hetgeen besproken en besloten moest worden, want vrouwen hadden toen niets te vertellen. Maar, halverwege de jaren 60 echter neemt ene mevrouw van Dijk, echtgenote van een kersvers bestuurslid in die tijd, het initiatief om het bestuur aan te schrijven met de klacht dat vrouwen van leden op een ALV niets te vertellen hebben.

Bij gebrek aan een fatsoenlijk clubhuis
vergaderde men in de eerste jaren buiten het complex en wel in het Buurthuis de Brandaris aan de Adrianalaan op de hoek van de Meidoornsingel in Schiebroek.

Zij vindt dit een verkeerde opvatting, omdat vrouwen toch een zeer grote invloed hebben op het doen en laten van hun man. Graag zou zij zien dat vrouwen bij een ledenvergadering eveneens het woord mogen voeren. Zij acht het namelijk mogelijk, dat de zienswijze van een vrouw over een bepaald onderwerp verhelderend kan werken. Vanaf dat moment krijgen vrouwen spreekrecht, maar van stemrecht is echter nog geen sprake. Behalve zij die lid van de vereniging zijn.

Of het heeft gelegen aan de medezeggenschap van vrouwen is niet geheel duidelijk, maar het is wel zo dat in datzelfde jaar lang verwachte toiletgebouwtjes gereed zijn gekomen. Prachtige en praktische gebouwtjes verspreid over het terrein, die vanwege het openbare karakter van het tuincomplex ook bedoeld zijn voor bezoekers.

70 jaar verder...

Het is natuurlijk ondoenlijk om binnen dit verslag 70 jaar geschiedenis van deze VTV Lusthof aan het papier toe te vertrouwen. We zouden er wel een heel boek over vol kunnen schrijven. Wie echter nu het complex bezoekt, die kan zich nauwelijks nog voorstellen hoe in 1962 de start in zo'n kale polder moet zijn geweest.

Uitzicht op de Doenkade vanaf VTV Lusthof

Luchtfoto van 6 april 1990 - © Roel Dijkstra

Het geeft een indruk van VTV Lusthof met op de voorgrond manege De Hazelaar

De VTV Lusthof van nu is een moderne eigentijdse en volwassen tuinvereniging met leden die een afspiegeling zijn van de huidige maatschappij. Een mix van jong en oud, maar allemaal met één zelfde interesse: “het tuinieren” en wel in de breedste zin van het woord. Dus, niet alleen onder invloed van de traditionele kernwaarden, maar vooral ook door het volgen van de meer hedendaagse actuele tendensen; wat tot uitdrukking komt in de verscheidenheid van tuinen: de moestuin, de bloementuin of boomgaard. Elk lid afzonderlijk neemt hieraan deel op ‘zijn of haar’ eigen manier, met oog voor zowel ecologische aspecten als een duurzame en milieubewuste manier van leven.

Jubileum

De VTV Lusthof viert in dit jaar 2025 het feit dat zij 70 jaar bestaat; een bijzonder jubileum. VTV Lusthof heeft in al die jaren, waarin er sprake was van zowel ‘ups’ als ‘downs’, de naam Lusthof zeker waar gemaakt. Het tuincomplex is volgroeid en biedt aan elk wat wils. Het is een waar paradijs. Het oude stoffige imago dat de volkstuin jarenlang met zich meedroeg, is al tijden afgeschud en heeft plaats gemaakt voor modern jasje dat maatgevend is voor een ieder die groene vingers heeft en de natuur een warm hart toedraagt. Ook de huisjes en voorzieningen

Er zijn juweeltjes van tuinen op het volkstuincomplex van VTV Lusthof te bewonderen

zijn met hun tijd meegegaan en uitgebreid. Alle huisjes beschikken over stromend water en zijn aangesloten op het rioolstelsel. Elektriciteit werd echter niet aangelegd, maar intussen voorzien veel tuinleden via zonnepanelen in hun eigen elektriciteitsbehoefte ten behoeve van licht, een smartphone, tablet of laptop, radio of TV en tuingereedschap.

Educatief karakter

Het is goed om te zien dat niet alleen ouderen maar vooral veel jonge mensen en gezinnen met kinderen het tuinieren hebben ontdekt. Het educatieve aspect speelt daarin natuurlijk een belangrijke rol. VTV Lusthof brengt zowel ouders als kinderen in aanraking met de natuur. Enerzijds via het tuinieren zelf, anderzijds bijvoorbeeld via het op het complex aanwezige kweekkas-project, waar alles te leren valt over wat groeit en bloeit tot en met het composteren toe.

Het maken van Kerststukjes op een gezellige wintermiddag in de kantines van VTV Lusthof

Dankzij een donatie van de gebiedscommissie bij het 60-jarig jubileum werd bovendien een zelfontworpen natuurspeeltuin aangelegd, waarvan druk gebruik wordt gemaakt. In het midden daarvan werd een door diezelfde gebiedscommissie geschonken Amberboom geplant.

Het ontwerpteam van de natuurspeeltuin die mede dankzij een gift van de Gebiedscommissie werd gerealiseerd

Tuinenstop

In oude uitgaven van VTV Lusthof werd in het algemeen gesproken van een tuinvereniging en dat is in feite ook hoe je VTV Lusthof nu zou kunnen benoemen. Want, toen na een roep om vernieuwing in 2014 een nieuw bestuur aantrad, hebben er veel positieve ontwikkelingen plaats gevonden. Zo werden een groot aantal commissies geformeerd die het reilen en zeilen op het complex in goede banen leiden en daarmee een belangrijke steun zijn voor het bestuur.

In samenwerking met de gemeente werden niet zo heel lang geleden alle beschoeiingen vernieuwd, kwamen er zonnepanelen op het dak van de loods en werd de keuken die deel uitmaakt van de kantine geheel gerenoveerd. Ook kwam een composteerprogramma tot stand dat heeft geleid tot een belangrijke besparing op de afvalverwerking en de kosten daarvan. Het prachtige weer van de laatste jaren heeft er zeker toe bijgedragen, dat de populariteit van het volkstuinwezen is toegenomen. Zozeer dat van tijd tot tijd een “Tuinenstop” werd ingesteld.

Kijken of deelnemen

Wie aan de Noordrand van Rotterdam een kijkje wil nemen op dit door het contourenbeleid van Rotterdam The Hague Airport beschermde tuincomplex, die is natuurlijk van harte welkom. VTV Lusthof is een openbaar park en tussen zonsopgang en zonsondergang vrij toegankelijk voor iedereen. Liefhebbers van bijzondere boomsoorten en mooi aangelegde tuinen vinden op VTV Lusthof vele juweeltjes om te bekijken. En, omdat het deel uitmaakt van het Schiebroekse Park hoort en ziet u allerlei vogels, vlinders en andere diersoorten. Bovendien is de kans groot dat u plotseling oog in oog staat met Schotse Hooglanders of een kudde schapen die het omliggende park begrazen.

Deelnemen met een tuin op VTV Lusthof kan ook. Maar geïnteresseerden zijn gewaarschuwd! De tuin is een verenigingstuin! Dus, laat u vooraf voorlichten over het lidmaatschap. Dit voorkomt teleurstelling en ergernis. Wie zich schikt, meewerkt en houdt aan statuten en reglement kan echter veel plezier beleven aan zo'n eigen tuin buiten de stad.

Schotse Hooglanders

maken deel uit van het omliggende Schieboekse Park. Ze zijn gezichtsbepalend en dragen door begrazing bij aan het parkonderhoud.

Post-65 Erfgoed en VTV Lusthof

Het voorgaande stukje geschiedenis laat zien dat ook in de zestiger jaren van de vorige eeuw de behoefte aan woningbouw en andere vormen van stedelijke vernieuwing in belangrijke mate van invloed was op het aanwezige groen in de stad. Toch was er ook die andere kant; de erkenning dat groen moet! Het is dan ook te danken aan bestuurders van die tijd dat er nieuw groen werd gecreëerd in de vorm van parken, sportvelden en volkstuincomplexen.

We hoeven in feite niet eens terug in de tijd te gaan om aan te tonen dan de behoefte aan groen van wezenlijk belang is voor de stad en zijn bewoners. Sterker nog, juist vandaag de dag wordt erin dat opzicht geschiedenis geschreven. “Rotterdam gaat voor groen” vertelt ons de Groenagenda 2023-2026. Meer groen in de wijken, ter grootte van 30 voetbalvelden. Dat is waar het huidige stadsbestuur momenteel in investeert. Niet alleen de voorgenomen aanpak laat dat zien. Ook recente plaatsen die in het nieuws komen, voorspellen ware metamorfoses in de stad, zoals het masterplan Rijnhaven, maar ook het Maashaven Park. Deze huidige groenprojecten laten zien hoe de generatie van nu vindt dat de realisatie, in de zin van inrichting en het gebruik van deze groenvoorzieningen, moet worden aangepakt en vorm gegeven.

Waar eerst stukken land werden opgegeven wordt nu nieuw land teruggewonnen om het gebrek aan openbaar groen te compenseren. Zowel het Rijnhavenpark als het Nelsonmandela Park dat een deel van de Maashaven zal beslaan, komt straks ten goede aan een gezondere woonomgeving met ruimte voor sport en ontspanning, speelplekken voor kinderen, maar ook een bijzonder stuk natuur met de biodiversiteit en het dierenleven wat daarbij hoort. Het is vooral deze ontwikkeling die een positieve invloed zal hebben de bewoners van de omliggende wijken.

Het lijkt geen twijfel dat de plannen die onderdeel uitmaken van deze groenagenda een goed voorbeeld zijn van toekomstig “aangelegd erfgoed” en vergelijkbaar met het omvangrijke

groenplan uit de jaren ‘60 ten tijde van de wethouders Van der Vlerk en Langerak.

Want eerlijk gezegd staat omschreven dat:

“Erfgoed wordt toegekend aan zaken die mensen waarderen, zich mee identificeren en willen bewaren voor toekomstige generaties. Het geeft betekenis aan onze leefomgeving, gelaagdheid in ruimte en tijd.”

Daarmee stelt het ons in staat om ons zelf te plaatsen in de geschiedenis en informeert het ons over aanleg, architectuur, bouwwijzen, stijlen en culturele uitingen, die karakteristiek zijn of waren voor de tijd waarin het tot stand kwam. Kortom...

Erfgoed geeft kleur aan een omgeving!

Immaterieel erfgoed.

In 2003 nam Unesco een nieuw internationaal verdrag aan: Het verdrag ter bescherming van Immaterieel erfgoed, waarmee het levende gebruiken, zoals tradities, vaardigheden en rituelen die mensen koesteren en van generatie op generatie doorgeven, een duurzame toekomst biedt. In 2012 werd dit door Nederland ondertekend, waardoor wij als land ons zullen inzetten om de rijkdom van culturele diversiteit en menselijk creativiteit te behouden. Zo ook het volkstuinieren en dus ook de Volkstuinvereniging VTV Lusthof. Maar, wat heeft het instant houden van deze vorm van menselijke creativiteit voor nut zonder daarbij de grond of het complex in stand te houden. Een bezigheid die mensen verbind en inspireert, is niets zonder de daarbij behorende gronden waarop dit plaats heeft.

Een Volkstuincomplex als erfgoed.

Een van de redenen om het complex te behouden is niet alleen de bijzondere ligging aan de Noordrand van de stad als onderdeel van het Schiebroekse Park, maar tevens de enorme biodiversiteit die de VTV Lusthof vertegenwoordigt. Van het slootwater tot aan de boomkruinen. Sinds de tuinvereniging zich hier vestigde, nu 63 jaar geleden, heeft zich een grote verscheidenheid van allerlei plantensoorten, dierenleven en micro-organismen deze grond eigen gemaakt. Natuurlijke bestuivers, zoals bijen en zweefvliegen komen in grote getale voor.

Dit is mede te danken aan de aanwezige imker met zijn bijenkasten. Het is niet voor niets dat de vereniging heeft gekozen voor de naam Lusthof.

Immers een lusthof of lusttuin is een tuin die is aangelegd om de zinnen te prikkelen door vorm, kleur en geur van speciaal gekweekte bomen, struiken en planten.

Het ledenbestand van VTV Lusthof is zeer uiteenlopend van aard en min of meer een afspiegeling van de maatschappij. De 142 tuinen die VTV Lusthof rijk is laten die verscheidenheid duidelijk zien; van moestuin tot fraai aangelegde bloementuin en van bostuin tot natuurlijke wilde tuin. Het spreekt voor zich dat deze door de jaren heen gevormde diversiteit heeft bijgedragen tot een ongelooflijk rijke voedselbron voor tal van vogels en andere diersoorten.

VTV Lusthof, dat met zijn sloten en omringende waterpartijen deel uitmaakt van de Schiebroekse

Polder, oefent alles bij elkaar genomen een sterke aantrekkingskracht uit op mens en dier. Voor de laatsten niet alleen een bron van voedsel

maar ook een ideale plek om er te nestelen en te zorgen voor nageslacht. Kortom, VTV Lusthof wordt gekenmerkt door een rijke flora en fauna, die nader bekeken bescherming gebied. Niet alleen vanwege z'n rijk opgebouwde natuur maar ook cultuurhistorisch gezien uit landschappelijk oogpunt.

Een laan vol Metasequoia's

Heel bijzonder is dat op VTV Lusthof een rij van Metasequoia's het hoofdpad, geheten de Tuinderstraat, begrenst. Een geslacht bomen waarvan nog maar één soort bestaat, de water cipres. We mogen best spreken van een oerboom. In het Tertiair kwam Metasequoia algemeen voor op het noordelijk halfrond zoals fossielen aantonen. De nog levende soort wordt gezien als een levend fossiel en kwam voor de laatste ijstijd vrij algemeen voor in Oost-Azië. Nu is de watercipres van nature alleen nog aanwezig in Centraal-China in een gesloten vallei in het Shui-Hsa-Pal-dal en in de provincie Hubei. Vanaf 1960 is de watercipres door kwekers massaal vermeerderd door stekken en zaaïen. (Bron: Wikipedia).

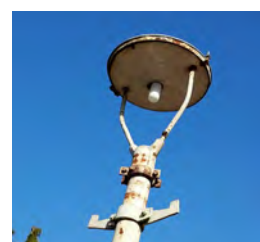
Dat deze bomen op royale wijze zijn vertegenwoordigd op VTV Lusthof is iets dat vrij zeldzaam is voor Rotterdam. Het is te danken aan de aanleg en keuze van beplanting bepaald in 1962.

Want, niet alleen langs het hoofdpad zien we deze bomen, maar ook langs het grote veld waar tijdens "Open Tuinendag" muziek weerklinkt en waar zich ook de kinderspeeltuin bevindt. Natuurlijk staan er op het complex nog tal van andere interessante boomsoorten. Waaronder een enorme Ficus Vagari (Vijgenboom) met een omvang zoals een geraadpleegde bomenkenner nog niet eerder in Nederland zag.

Noemenswaard is wellicht nog het feit dat alle laantjes op VTV Lusthof de namen dragen van straten behorende tot het gebombardeerde hart van de stad, zoals: Open Rijstuin, Stroveer, Boschhoek, Zevenhuissteeg, etc.

Of, dat de oorspronkelijke straatlantaarns na al die jaren nog altijd zorgen voor de verlichting rond de parkeerplaats. Waar vind je die nog in de stad? Ze zijn al een cultureel erfgoed op zich.

Oorspronkelijke lantaarnpalen
daterend uit de jaren van aanleg

Plattegrond VTV Lusthof
actuele situatie van
het complex aan de
Hazelaarweg 39

Schiebroekse Park
een impressie van de
natuurlijke omgeving
waarin VTV Lusthof is
gesitueerd.

Gebiedsvisie Schiebroek 2030: tuinstad van de 21e eeuw

In de Gebiedsvisie Schiebroek 2030 staan drie thema's centraal. Het eerste thema benoemt het behoud van de groene kwaliteiten ("het groene goud") van Schiebroek en het versterken van de recreatieve mogelijkheden voor haar bewoners. Daarnaast is het streven om het groen de drager te laten zijn van ecologie en duurzaamheid en om de buitenruimte beter te benutten voor het woongenot van bewoners van Schiebroek.

Daarbij gaat het om recreatie in de woonomgeving, maar ook om het benutten van de recreatieve mogelijkheden van de groenranden en de buitengebieden die verder af liggen van de woonbuurten. Het aantrekkelijk en toegankelijk maken van die gebieden is van belang voor alle Rotterdammers. Hiermee bouwen we aan de tuinstad van de 21ste eeuw.

(Bron: Gebiedsvisie Schiebroek 2030)

Samenwerking met de wijk

In het kader van deze gebiedsvisie heeft het bestuur van VTV Lusthof ervoor gekozen om het volkstuincomplex, dat al van oudsher een openbaar park is, meer open te stellen voor bewoners in de wijk. Er vindt in die hoedanigheid reeds een samenwerking plaats met de welzijnsorganisaties DOCK en Gro-up buurtwerk. Onder de titel "Natuurlijk Samen" wordt er elke maandag van 10 tot 15 uur een inspirerende invulling van de dag georganiseerd voor 65-plussers die hun brein zo lang mogelijk actief willen houden. Er wordt op een ontspannen manier gestart door gezamenlijk koffie of thee te drinken. Daarbij worden dingen gedeeld die ieder van hen zoal bezighouden.

Vervolgens wordt er gewerkt met het thema van die dag. Het zijn thema's die te maken hebben met de jaargetijden en bijbehorende elementen. De natuur speelt hierbij een belangrijke rol.

Na de ochtendactiviteit gebruikt men een gezamenlijke lunch in de kantine van VTV Lusthof met gebruik van de daar aanwezige keuken, die voor die gelegenheid ook door de tuinvereniging beschikbaar is gesteld.

De middagactiviteit staat doorgaans in het teken van beweging in de vorm van een heerlijke wandeling over het complex, het bezoek aan een bijzondere tuin of gewoon een creatieve bezigheid in de prachtige groene omgeving.

Momenteel worden er ook verdere plannen uitgewerkt om de samenwerking met deze welzijnsorganisaties in andere hoedanigheden en met verschillende doelgroepen verder uit te breiden.

Impressies van enkele tuinen en huisjes...

Dat de populariteit voor een huisje en een tuin ook op VTV Lusthof hoog is, blijkt wel uit het feit dat er gedurende langere tijd een “inschrijfstop” moest worden afgekondigd. De grote vraag naar tuinen is de laatste jaren flink toegenomen. Vooral onder jonge gezinnen is de belangstelling groot. Het buiten zijn, de natuurlijke omgeving, maar ook hun interesses in biodiversiteit dragen daartoe bij.

Niet alleen is er een grote diversiteit van huisjes op VTV Lusthof, ook in de tuinen herken je de signatuur van de hobby-tuinder en sommige tuinen zijn een lust voor het oog. Ze maken het complex tot een openbaar park waar voor bezoekers veel valt te genieten.

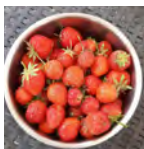
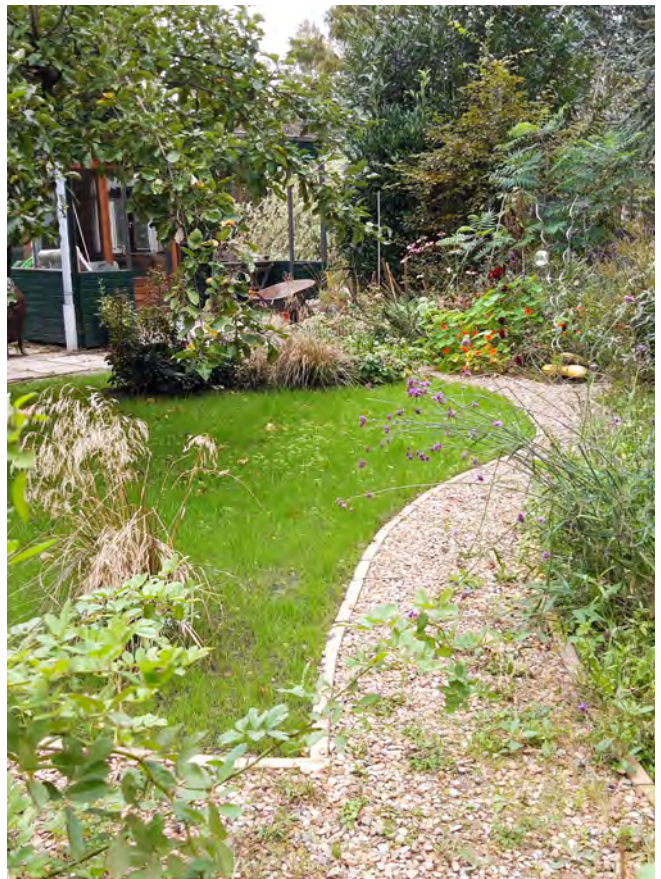
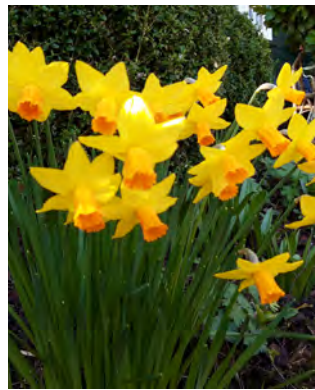

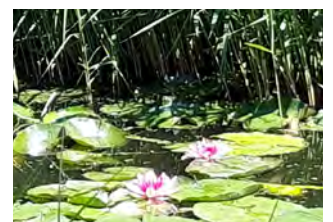
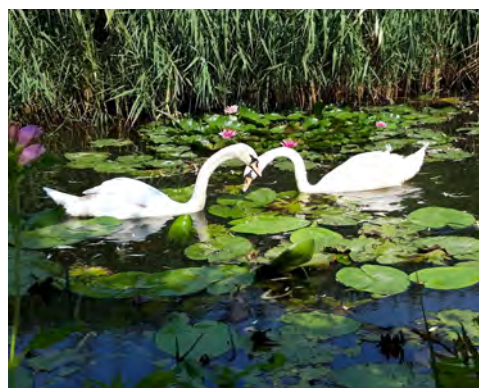
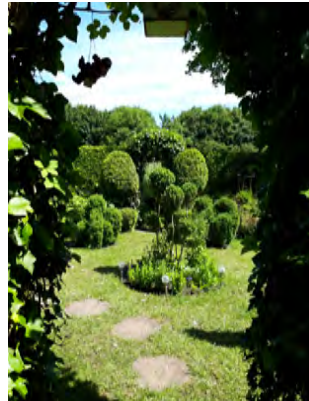
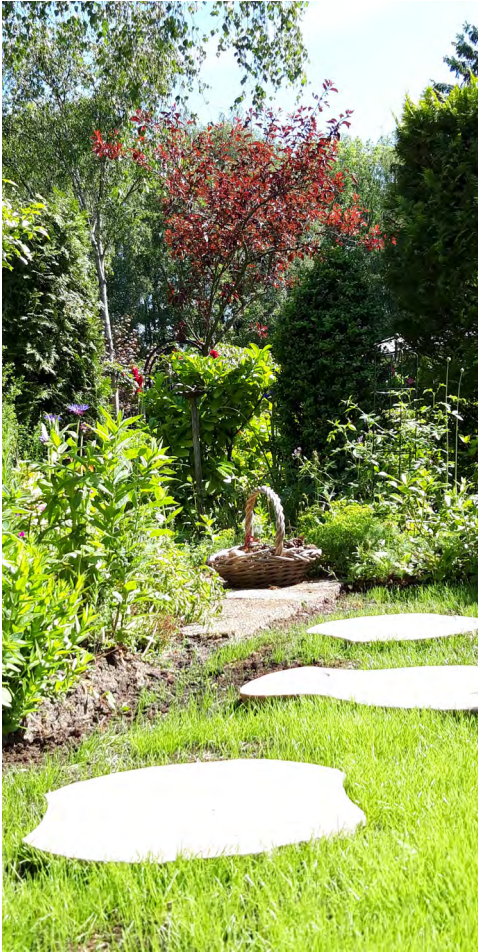
Op het complex van VTV Lusthof wordt sinds de ingebruikname, begin jaren '60 van de vorige eeuw naar hartelust getuinierd. Je vindt er tuinen van verschillende aard; van moestuin tot siertuin en van bostuin tot wilde tuin.

VTV Lusthof in optima forma...

...da's toch genieten...

Een openbaar park voor iedereen

Volkstuinvereniging Lusthof
Hazelaarweg 39
3053 PM Rotterdam-Schiebroek